

На основу члана 48 став 6. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл.гласник РС“ број 72/09) и извештаја о самовредновању и квалитету рада Техничке школе „Миленко Веркић Неша“ из Пећинаца за период од 2006-2010. године Тим за самовредновање и вредновање донео је план самовредновања рада школе за школску 2010/2011 годину где је за **кључну област** као предмет самовредновања изабрао:

“НАСТАВА И УЧЕЊЕ“

У оквиру ове кључне области узорак(запослени наставни кадар) је испитиван упитницима који се налазе у оквиру Приручника за самовредновање и вредновање рада школе и у оквиру овог извештаја.

Рд.бр.	Подручје вредновања у оквиру области „Настава и учење“	испитаници	рок
1.	Планирање и припремање	Сви наставници	До краја фебруара 2011.
2.	Наставни процес	Сви наставници	До краја априла 2011.
3.	Учење	Сви наставници	До краја маја 2011.
4.	Праћење и напредовање ученика	Сви наставници	До краја јуна 2011.

Од укупно 44 наставника у Школи у анкети су учествовала 44 наставника. Структура анкете се односи на **четири подручја вредновања:**

1:планирање и припремање;

2. наставни процес где су показатељи:

- А)комуникација и сарадња,
- Б)рационалност и организација,
- Ц)подстицање ученика и
- Д)корелација и примена знања;

3.учење где су показатељи :

- А)одговорност ученика
- Б)начин учења

4. праћење напредовања ученика где су показатељи:

- А)праћење и оцењивање
- Б)извештавање.

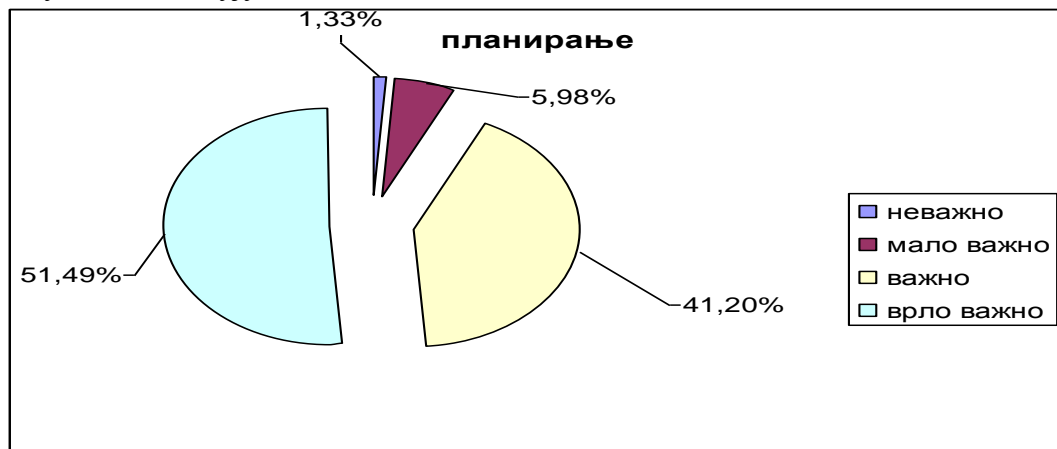
У обради података су коришћени релативни показатељи структуре као статистичке методе.

У обради података смо желели да проценимо важност и степен тачности датих тврдњи/исказа.

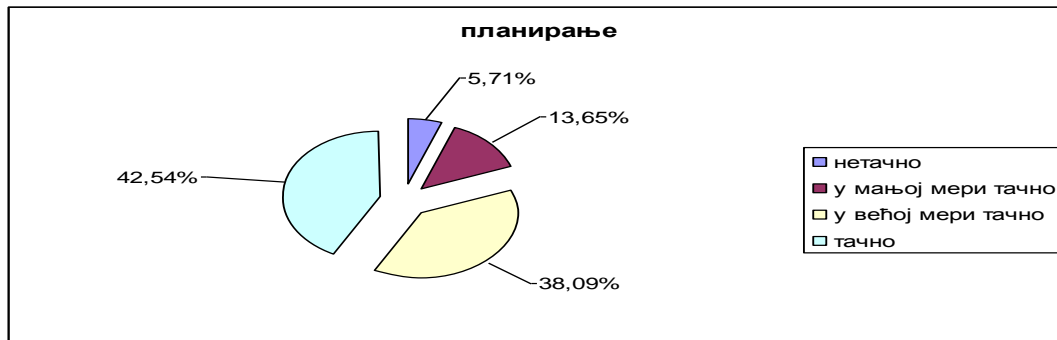
Обраду података за школску 2010/2011 годину су урадили наставник статистике 3 за економске техничаре Ракић Споменка и ученици трећег разреда економских техничара: Костић Наташа, Костић Теодора, Бећагол Драгана, Андрић Марија, Балабан Катарина, Васић Маја и Бугарски Милица. Ову обраду података нису радили чланови тима за самовредновање него је то била идеја педагога Школе да се укључе ученици који изучавају статистику те да је овај пут примењују на "стварном" узорку, да им то буде вежба која ће бити подстицајна и која ће утицати на закључну оцену. У прилогу се налазе копије упитника где се могу видети одређене тврдње и резултати.

1:планирање и припремање;

Резултати показују следеће:

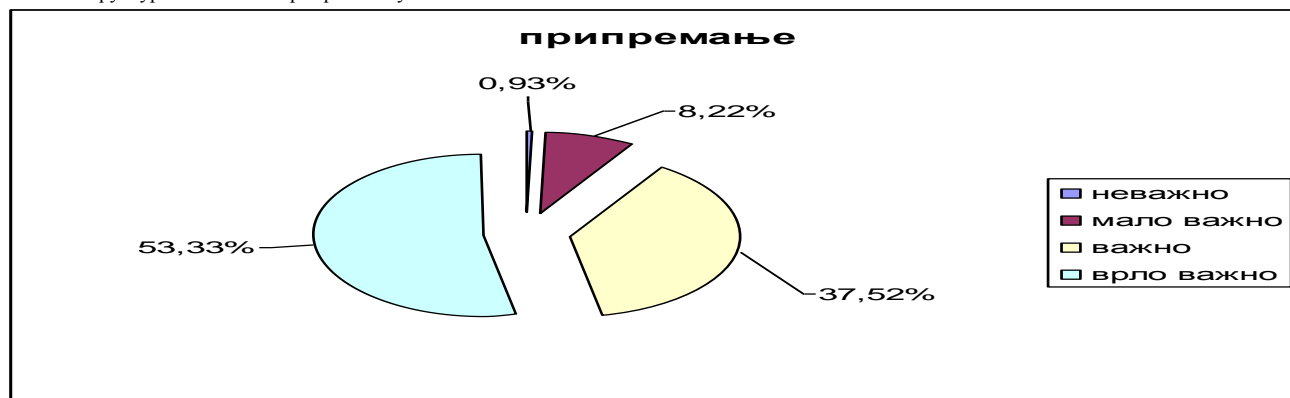
Слика 1. структура важности припремања у настави.

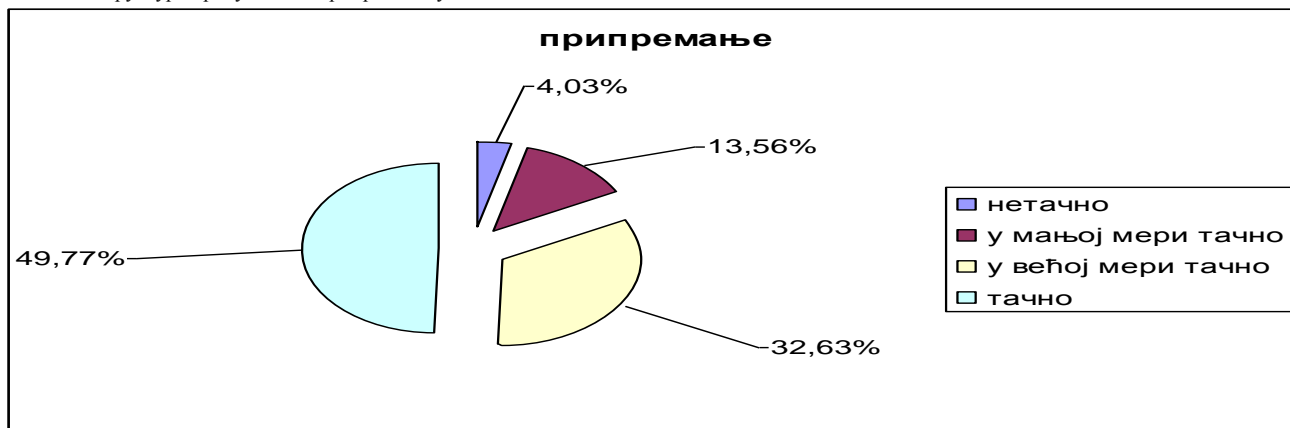
Слика 2.структура присутности припремања у настави.

Планирање: Највећи број наставника изјаснило се да је сарадња стручних већа при планирању, усклађивање писмених и контролних задатака из наставних предмета, предвиђање различитих облика и метода рада и краткорочна корекција планова **врло важна** (51,49%) , **41,20%** изјаснило се да је **важно**, **5,98%** изјашњава се као **мало важно**, док 1,33% сматра да је планирање **неважно**. У односу на ове тврдње, 42,54% наставника сматра да су наведене тврдње тачне или присутне у потпуности, 38,09% наставника сматра да су тачне/присутне у већој мери, 13,65% наставника сматра да су тврдње у мањој мери присутне, а 5,71% сматра да су тврдње нетачне.

Слика 3. структура важности припремања у настави.

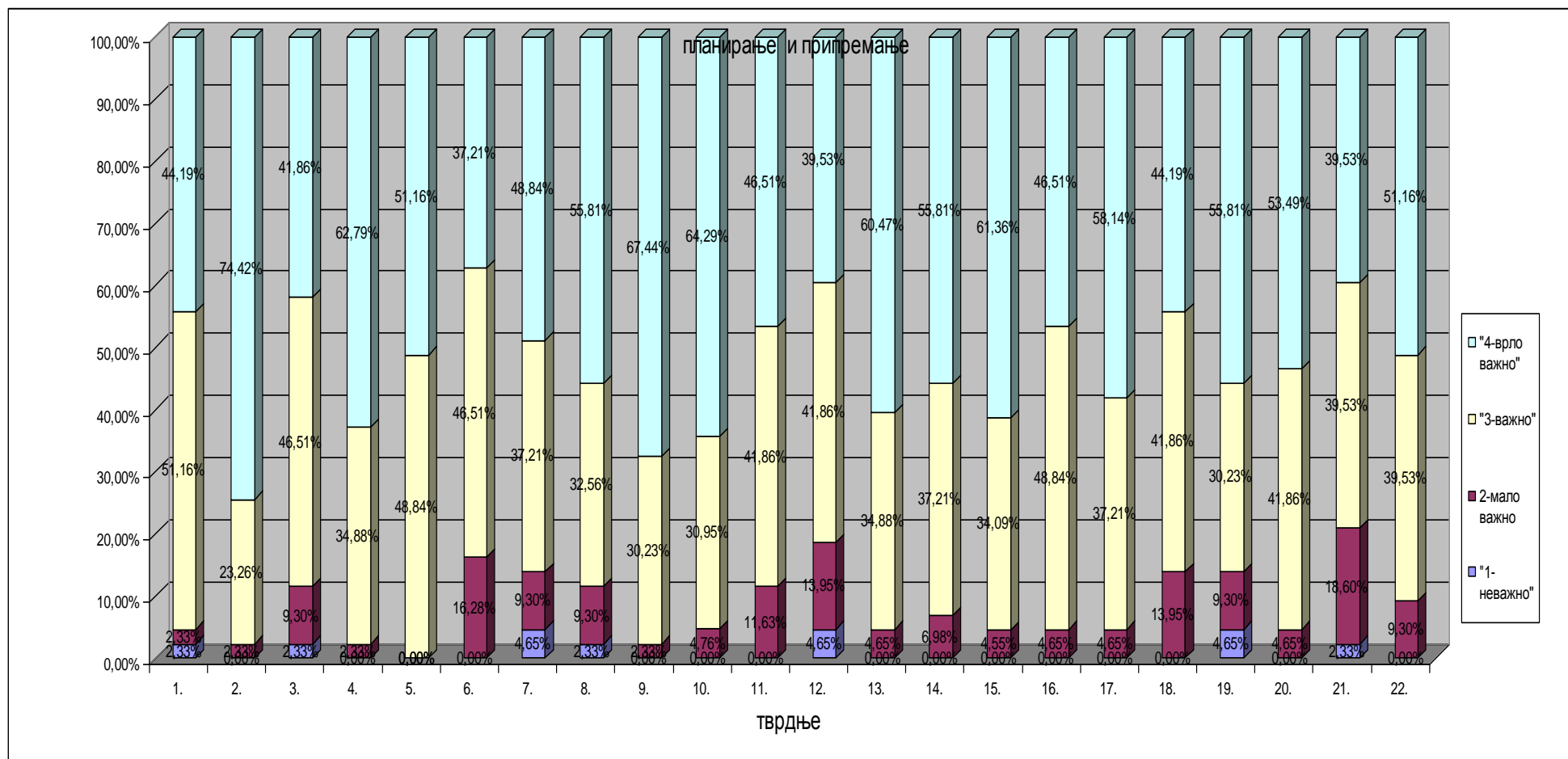

Слика 4.структура присутности припремања у настави.

Припремање: у овој области наставници у **53,33%** случајева сматра да је **врло важно**, односно **37,52%** случајева **важно**, **8,22%** **мало важно** и **0,93%** **неважно** припремање за часове, коришћење интернета, сарадња са ученицима у изради наставних материјала за час, коришћење нових наставних метода итд. У односу на ове тврдње, **49,77%** наставника сматра да су наведене тврдње **тачне** или присутне у потпуности, **32,63%** сматра да су тачне/присутне у већој мери, **13,56%** наставника сматра да су тврдње у **мањој мери**

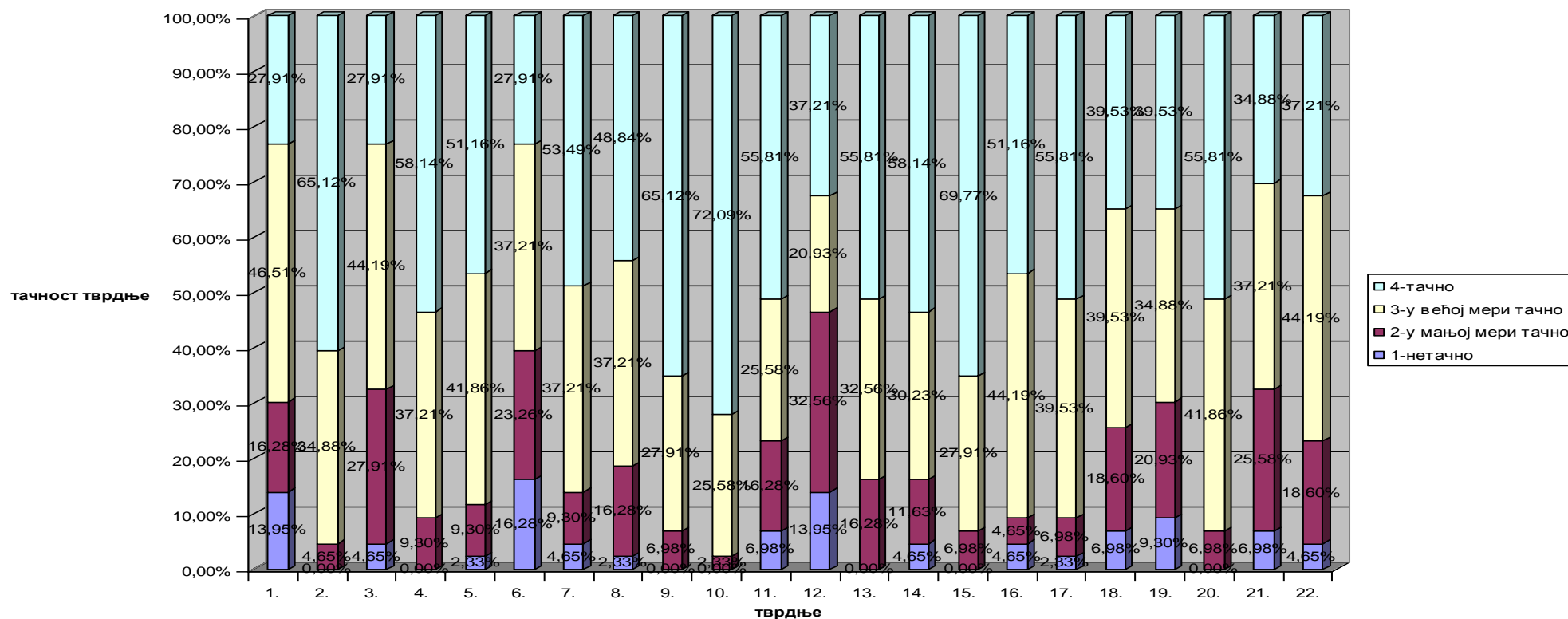
присутне, а **4,03%** сматра да су тврдње **нетачне**. Преко структуралних стубића можемо проверити за сваку тврдњу важност и тачност примене у пракси.

Слика бр.5 структура важности исказа везано за планирање и припремање наставе¹.

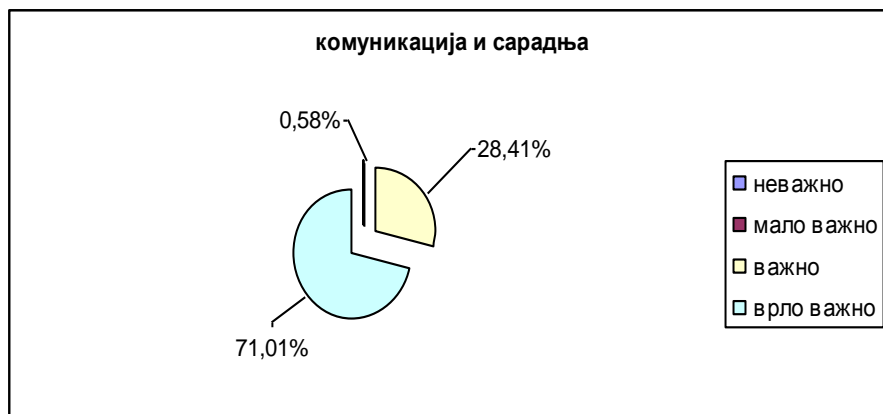
¹ Извор су упитници путем којих су анкетирани наставници

планирање и припремање

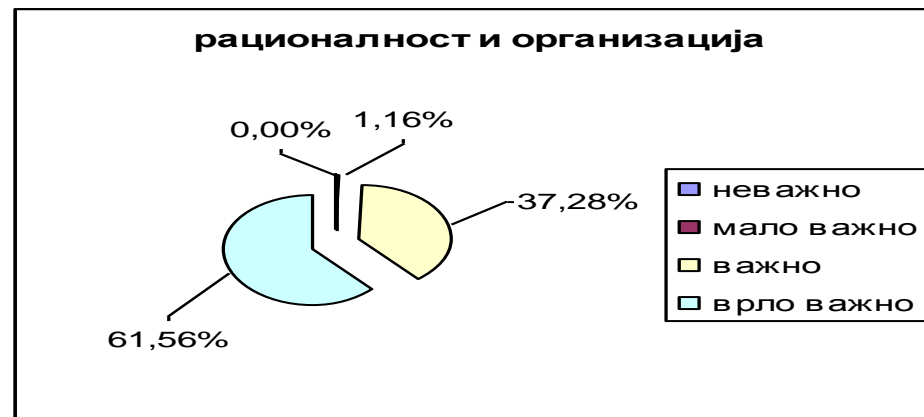

Слика бр.6. структура тачности исказа везано за планирање и припремање

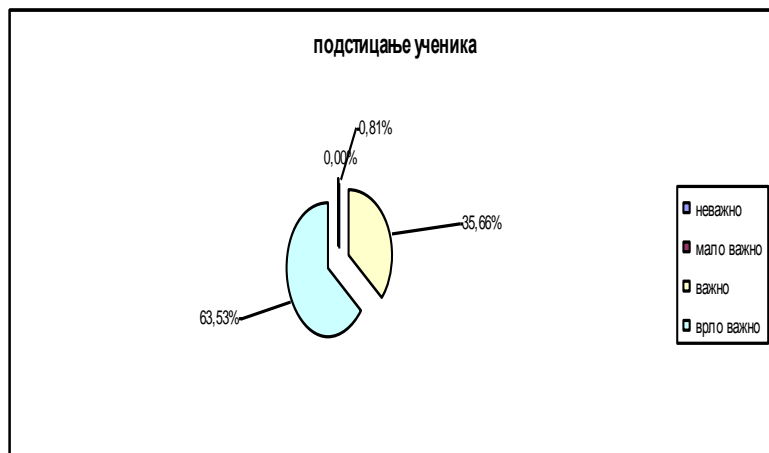
наставни процес

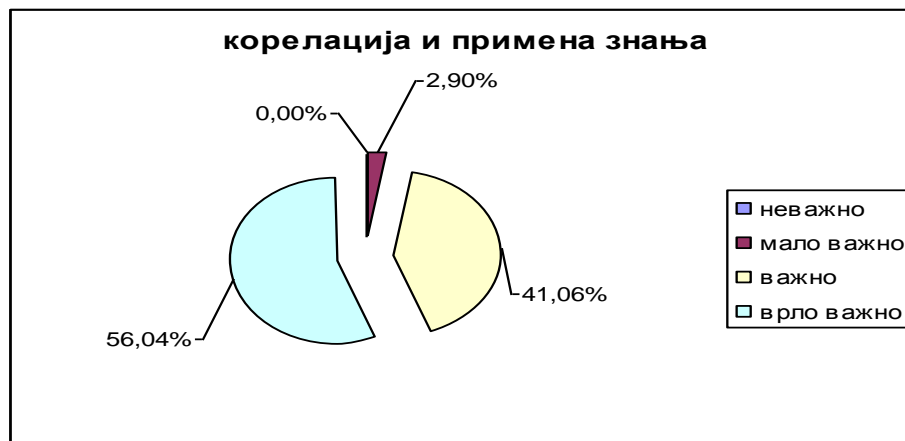
Сл бр.7.структура важности комуникације и сарадње у наставном процесу

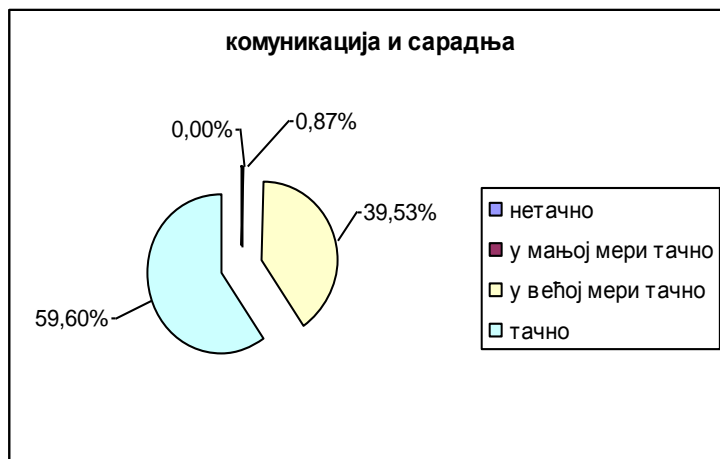
Слика бр.8. структура важности рационалности и организације

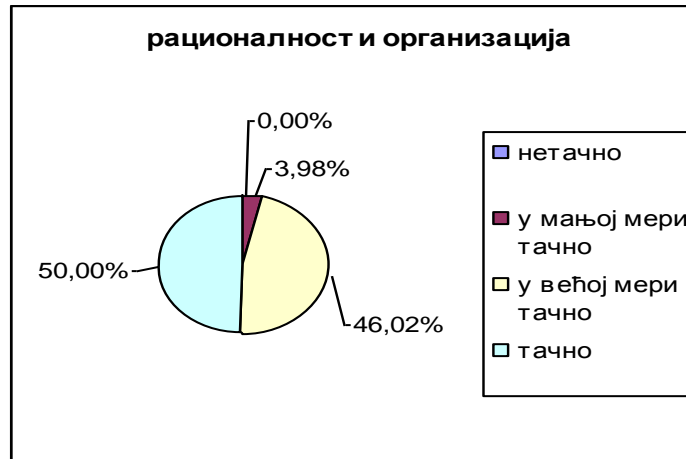
Слика бр.9. структура важности подстицања учења

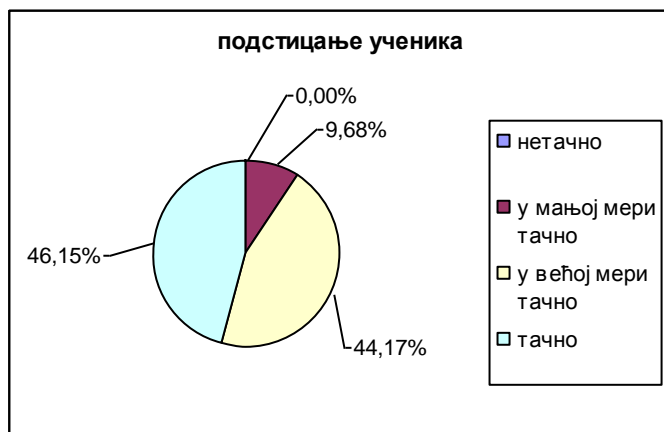
Слика бр.10. структура важности корелације и примене знања

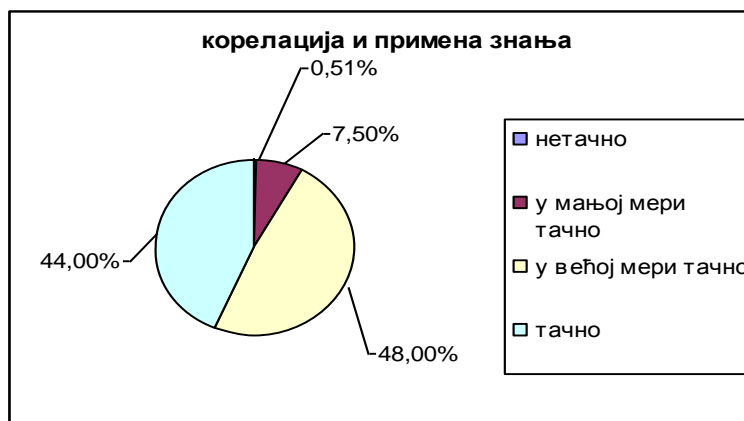
бр.11.структура присутности комуникације и сарадње у наставном процесу

Слика бр.12. структура присутности рационалности и организације

Слика бр.13. структура присутности подстицања учења

Слика бр.14. структура присутности корелације и примене знања

Комуникација и сарадња: Код овог показатеља наставног процеса наставници у 71,01% случајева сматра да је врло важно, односно 28,41% случајева важно, 0,58% мало важно и 0,00% неважно јасно и правилно изражавање на часу, проверавање да ли су ученици исправно разумели питања и упутства, обраћање сваком ученику са уважавањем, похала и мотивација ученика итд. У односу на ове тврдње, 59,60% наставника сматра да су наведене тврдње тачне или присутне у потпуности, 39,53% сматра да су тачне/присутне у већој мери, 0,87 % наставника сматра да су тврдње у мањој мери присутне, а 0,00% сматра да су тврдње нетачне.

Рационалност и организација: Код овог показатеља наставног процеса јако је важно примењивати различите облике, методе и технике рада у зависности од садржаја и циљева часа, такође динамику рада прилагодити могућностима ученика, резимирати обрађено градиво, одређивати задатке у складу са могућностима ученика итд. Током истраживања дошли смо до закључка да 61, 56% наставника сматра да је тај показатељ наставног процеса врло важан, 37,28% важан, 1,16% сматра да је мало важан и 0,00% сматра да је неважан. У односу на ове тврдње, 50,00% наставника сматра да су наведене тврдње тачне или присутне у потпуности, 46,02% сматра да су тачне/присутне у већој мери, 3,98% наставника сматра да су тврдње у мањој мери присутне, а 0,00% сматра да су тврдње нетачне.

Подстицање ученика: Овај показатељ наставног процеса нам каже да треба применом разноврсних метода и облика рада да подстичемо радозналост и интересовање ученика, задаци да буду изазовни, да се дају прецизна упутства ученицима, подршка ученицима за самостално решавање задатака, упућивање на истраживачки рад, итд.

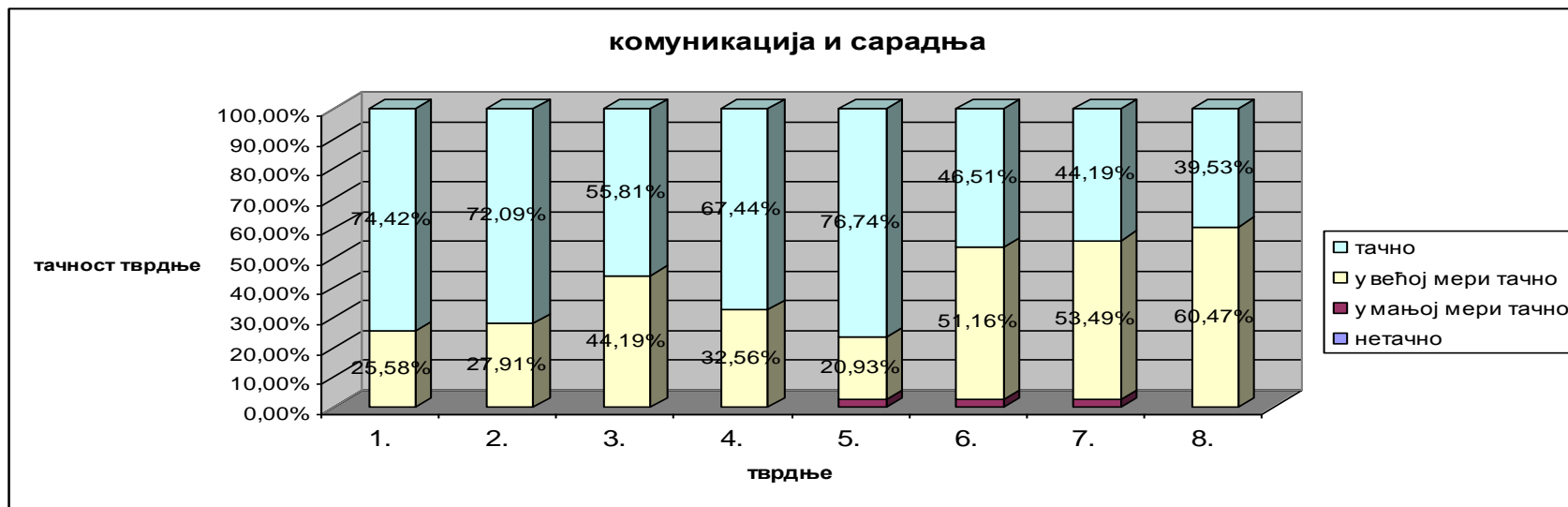
Током истраживања дошли смо до закључка да 63,53% наставника сматра да је тај показатељ наставног процеса врло важан, 35,66% важан, 0,81% сматра да је мало важан и 0,00% сматра да је неважан.

У односу на ове тврдње, 46,15% наставника сматра да су наведене тврдње тачне или присутне у потпуности, 44,17% сматра да су тачне/присутне у већој мери, 9,68% наставника сматра да су тврдње у мањој мери присутне, а 0,00% сматра да су тврдње нетачне.

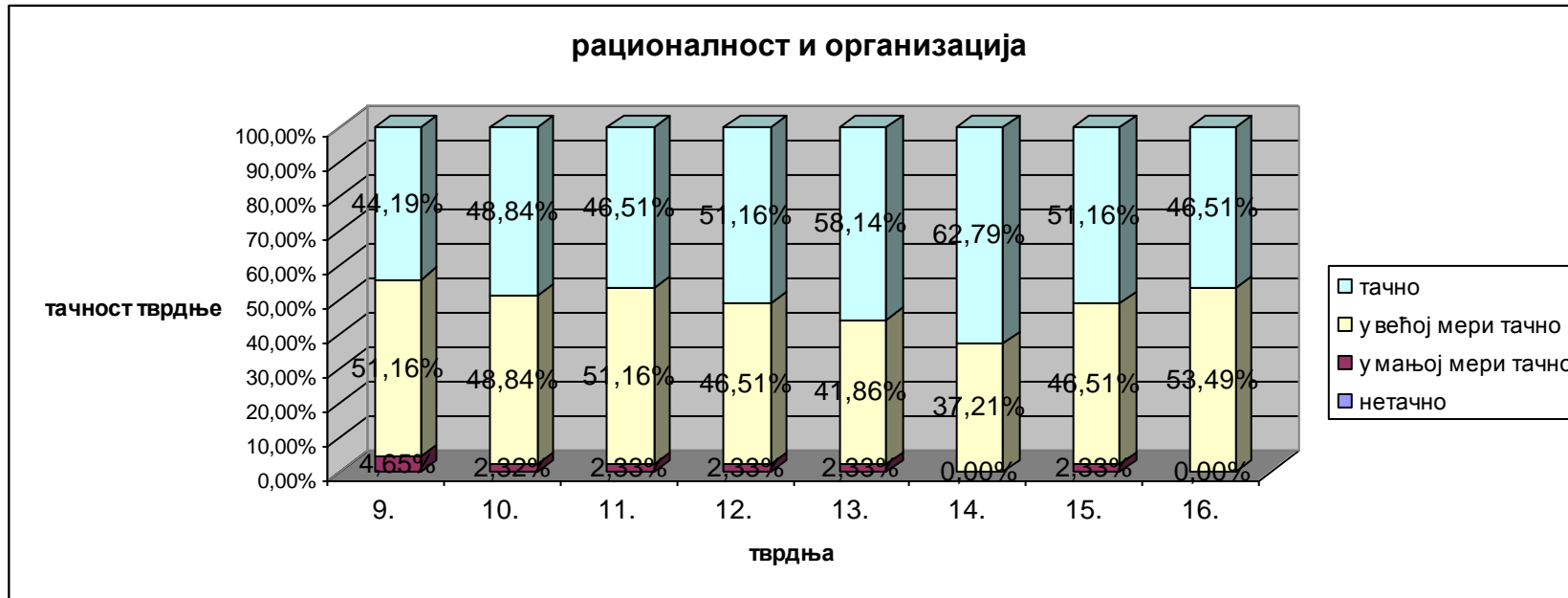
Корелација и примена знања: Код овог показатеља наставног процеса подстичемо ученике да користе додатну литературу, да примене научено у пракси, да користе знања и вештине стечене у другим областима итд.

Током истраживања дошли смо до закључка да 56,04% наставника сматра да је тај показатељ наставног процеса врло важан, 41,06% важан, 2,90% сматра да је мало важан и 0,00% сматра да је неважан.

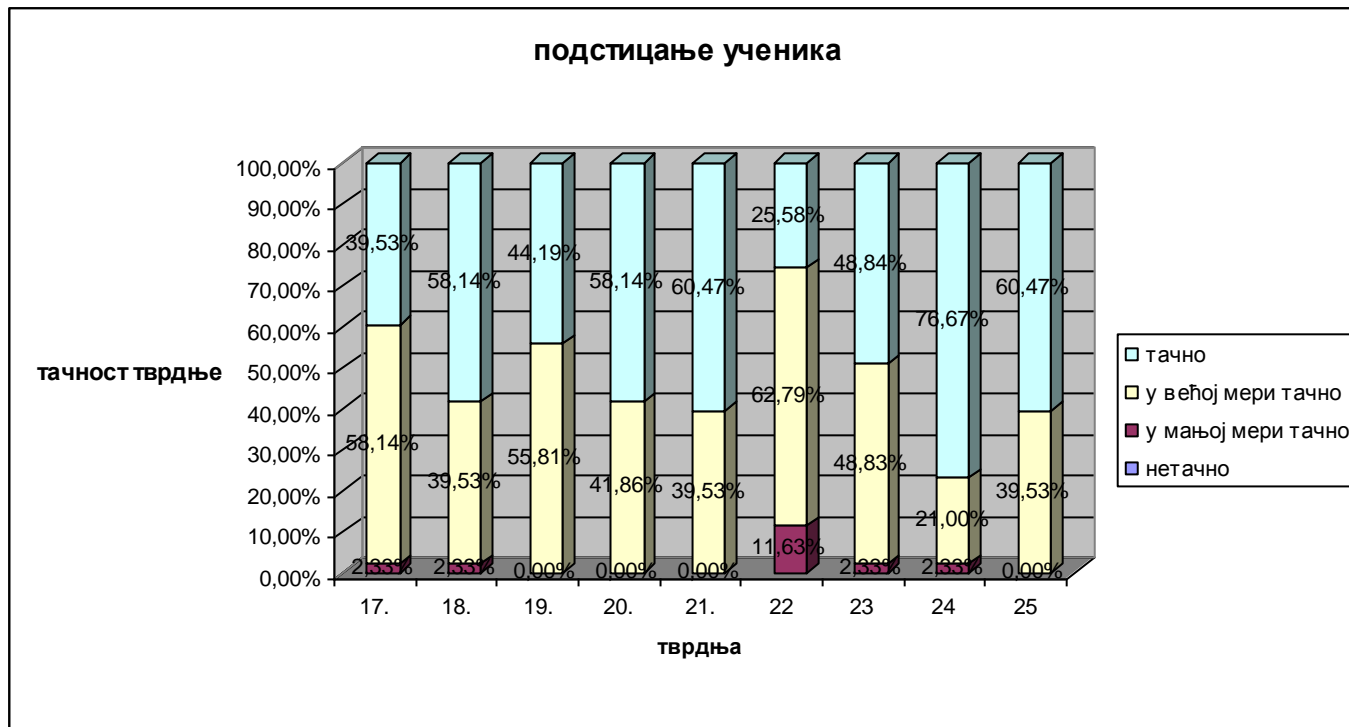
У односу на ове тврдње, 44,00% наставника сматра да су наведене тврдње тачне или присутне у потпуности, 48,00% сматра да су тачне/присутне у већој мери, 7,50% наставника сматра да су тврдње у мањој мери присутне, а 0,51% сматра да су тврдње нетачне, тј. нису присутне у пракси.

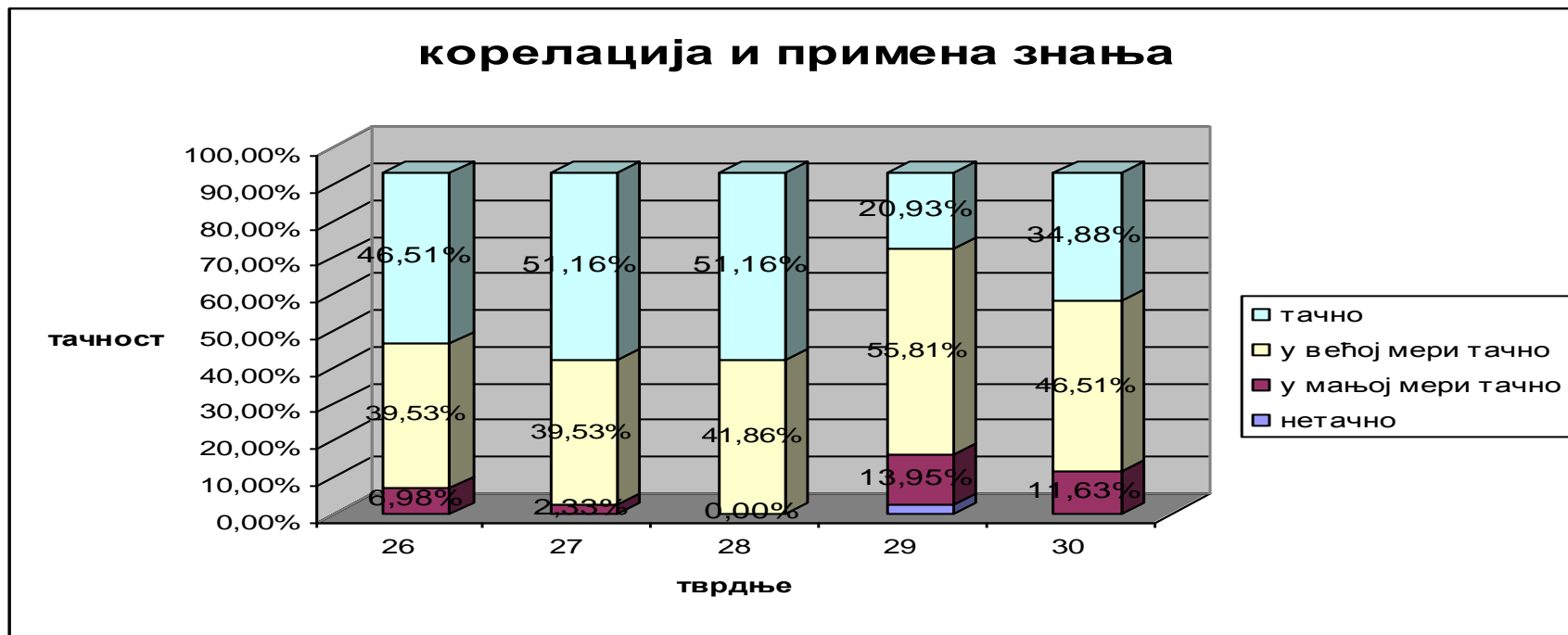
Слика бр.15. структура присутности комуникације и сарадње у наставном процесу по тврдњама

Слика бр.16..структура присутности рационалности и организације

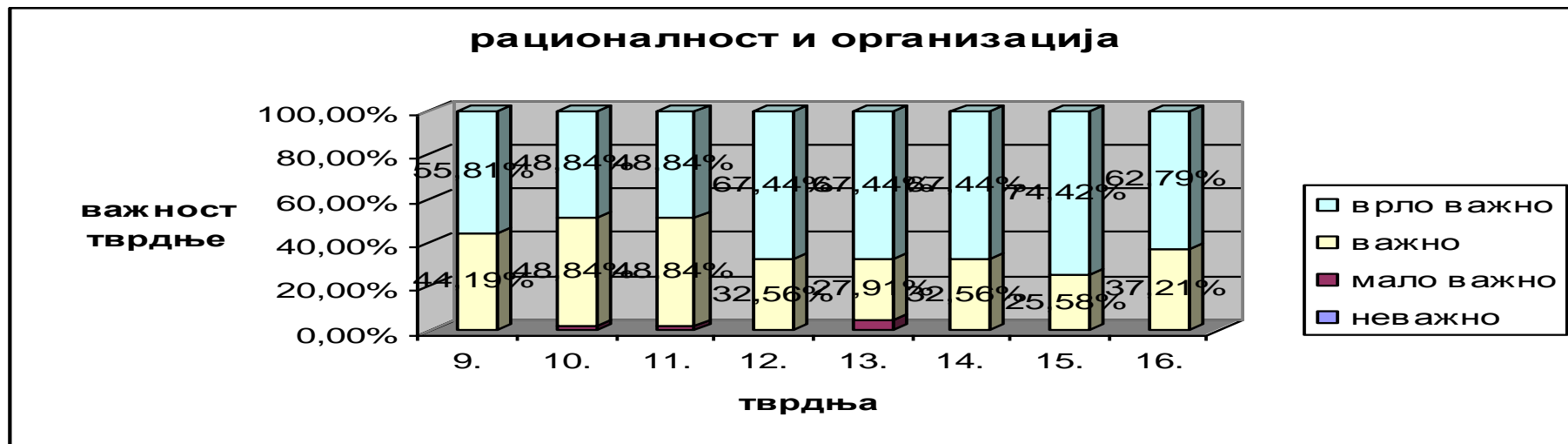
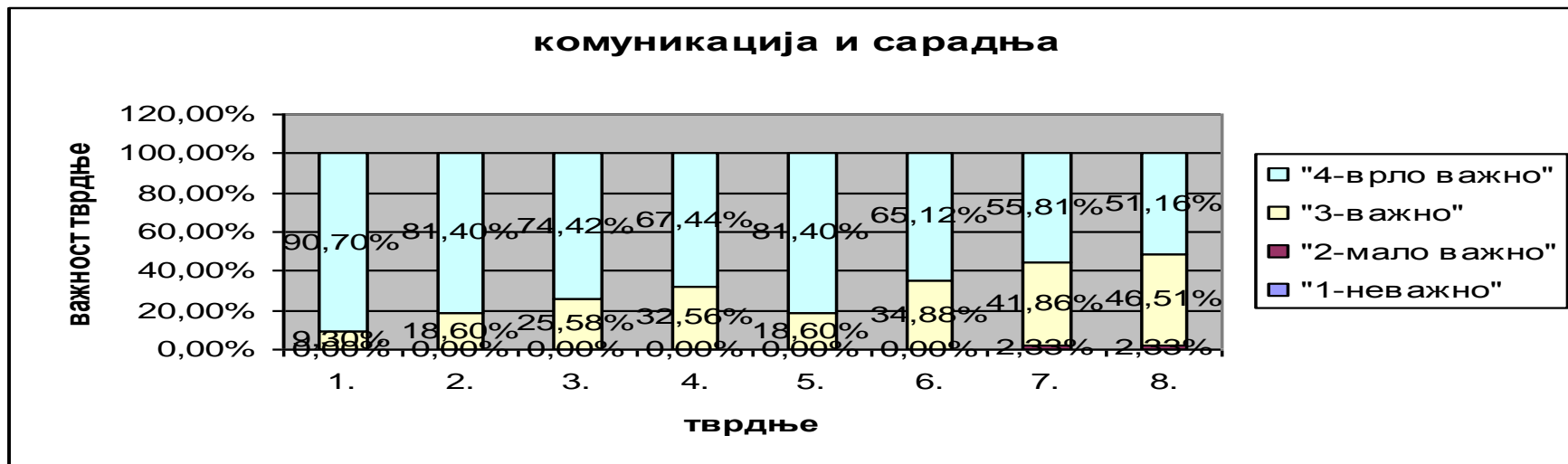

Слика бр.17. структура присутности подстицања учења

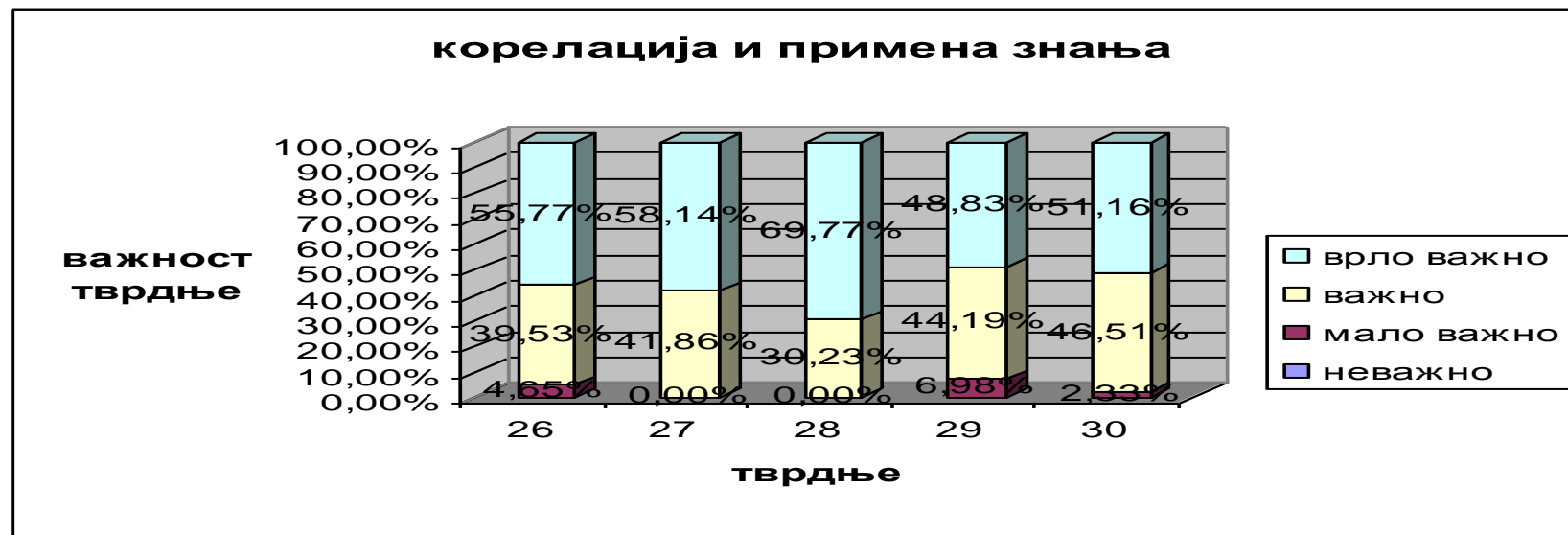
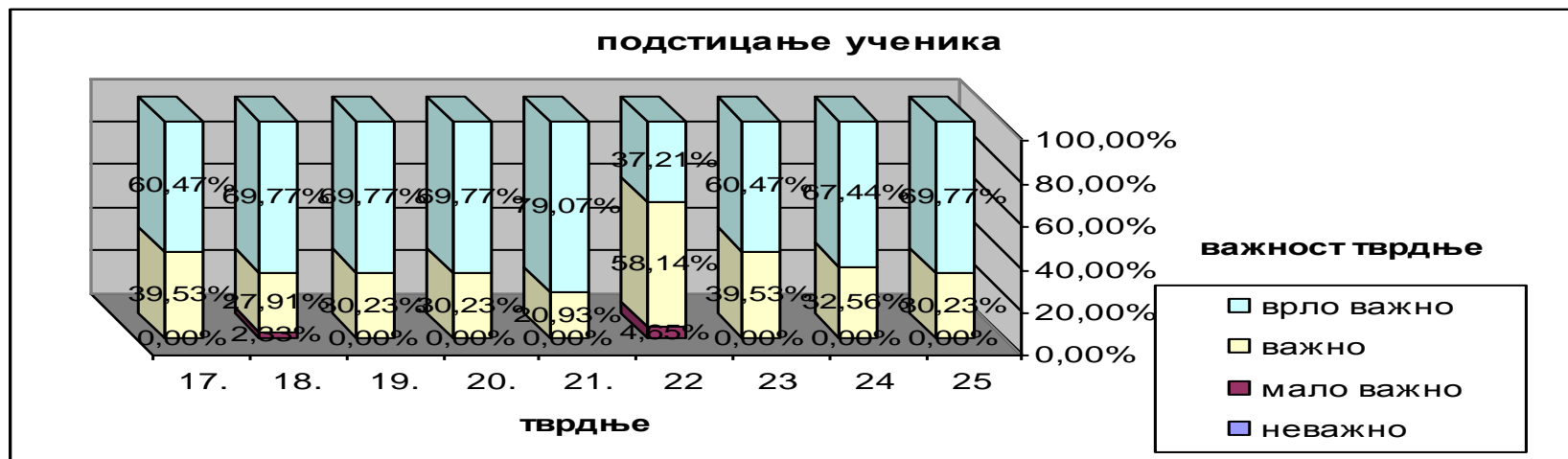
Слика бр.18. структура присутности корелације и примене знања

Сл бр.19.структура важности комуникације и сарадње у наставном процесу

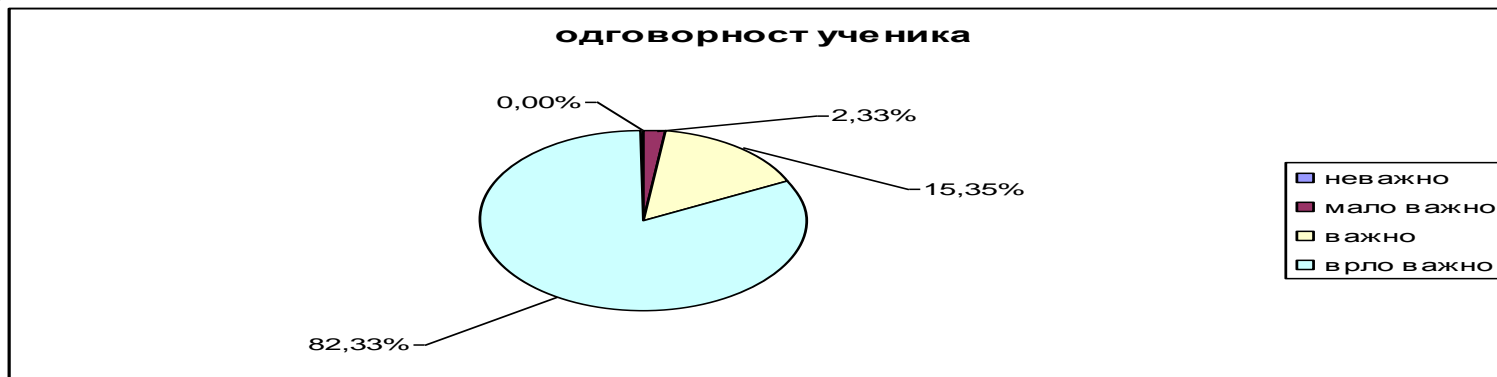
Слика бр.20. структура важности рационалности и организације

Слика бр.21. структура важности подстицања учења

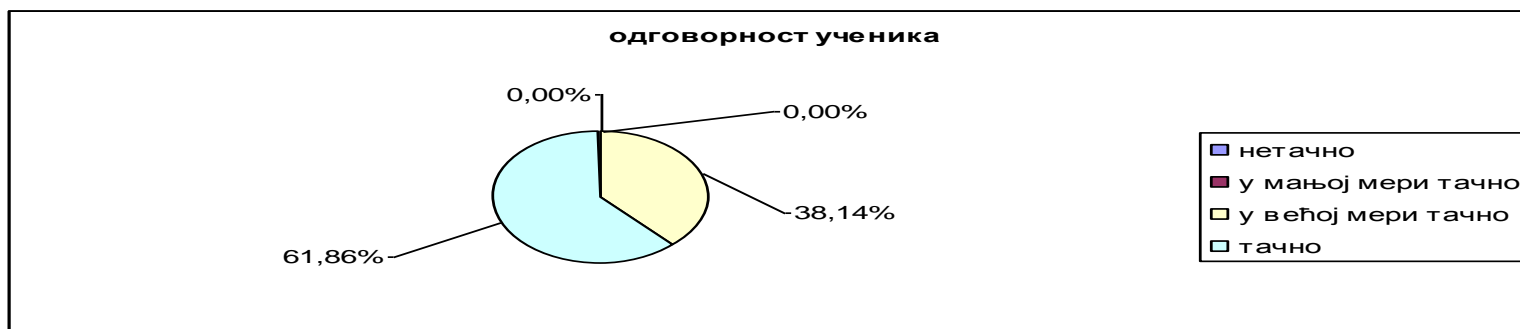

Слика бр.22. структура важности корелације и примене знања

учење

Слика бр.23. структура важности одговорности ученика

Слика бр.24. структура присутности одговорности ученика

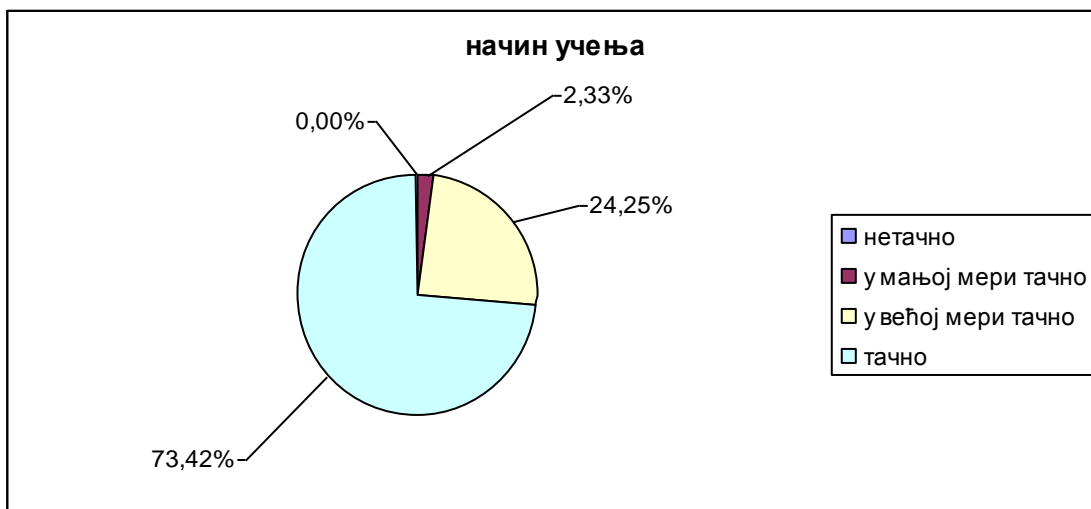
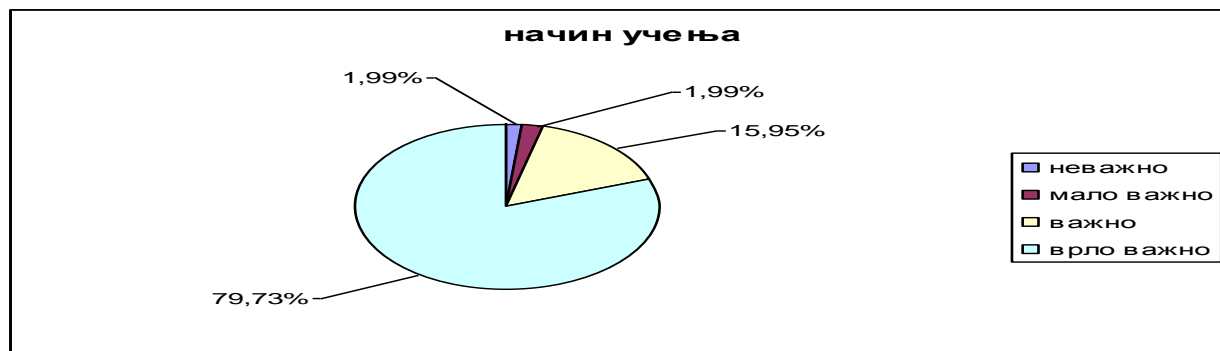
Одговорност ученика у овој области наставници у 82,33% случајева сматра да је врло важно, односно 15,35% случајева важно, 2,33% мало важно и 0,00% неважно јасно и правилно подстицање ученика да себи постављају дугорочне и краткорочне циљеве и задатке, развијање код ученика одговорности за сопствено напредовање и постигнуте резултате, објективно процењивање знања итд. У односу на ове тврдње, 61,86% наставника сматра да су наведене тврдње тачне или присутне у потпуности, 38,14 % сматра да су тачне/присутне у већој мери, 0,0% наставника сматра да су тврдње у мањој мери присутне, а 0,00% сматра да су тврдње нетачне.

Слика бр.25. структура важности одговорности ученика

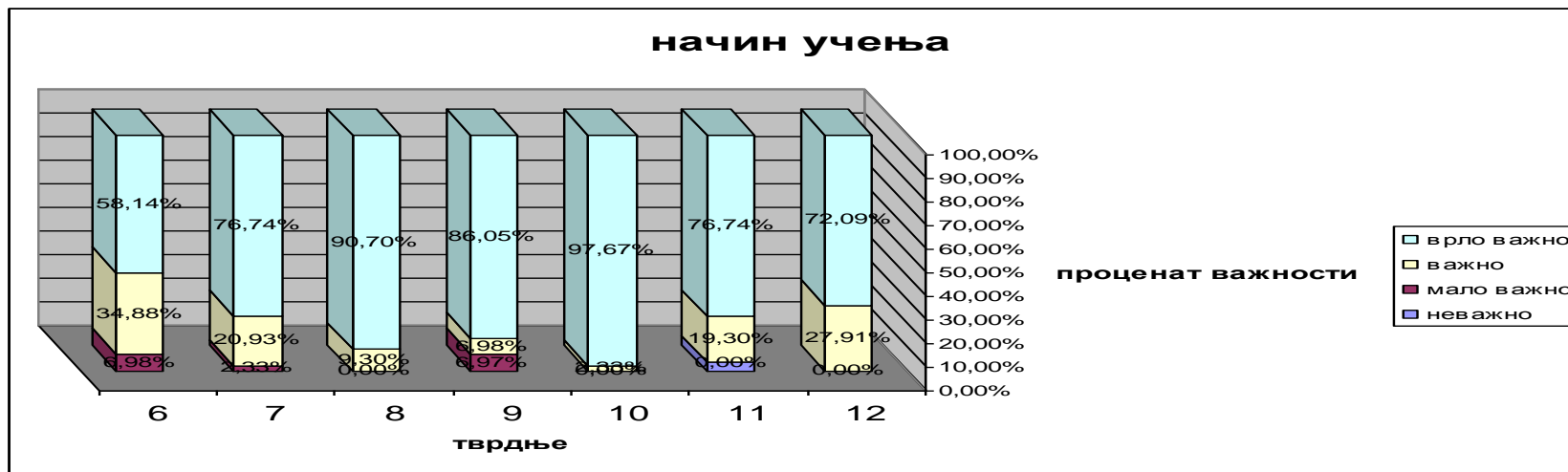
Слика бр.26. структура присутности одговорности ученика по тврдњама

Слика бр.27. структура важности начина учења

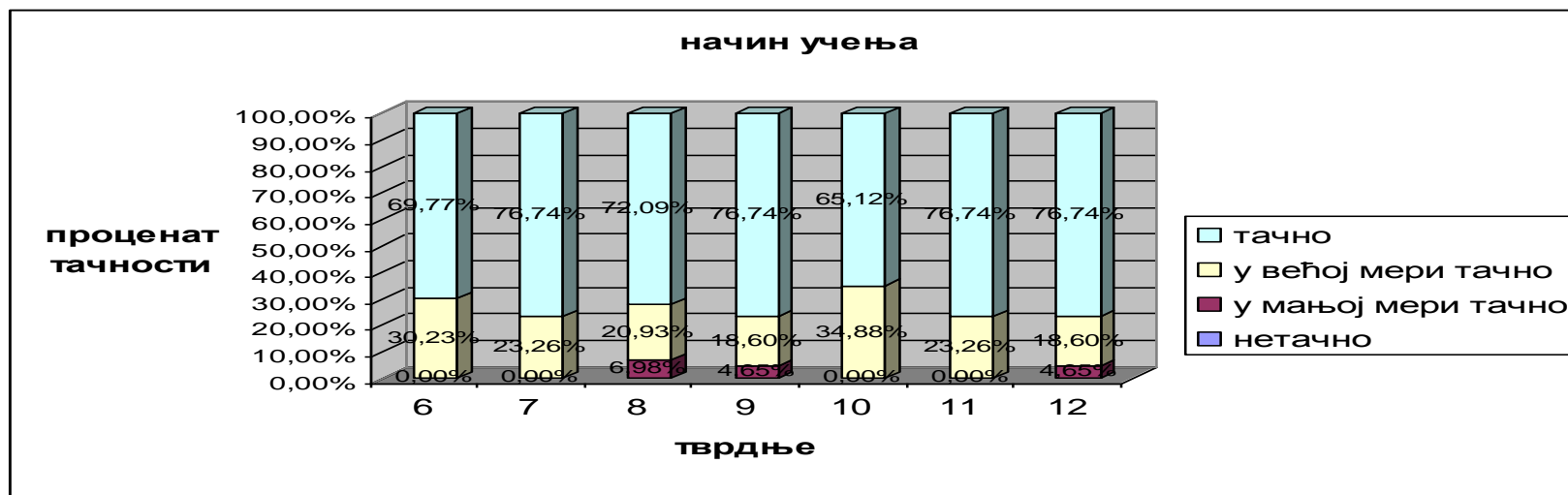

Слика бр.28. структура присутности начина учења ученика

Начин учења: На овом подручју наставници у 79,73% случајева сматра да је врло важно, односно 15,95% случајева важно, 1,99% мало важно и 1,99% неважно јасно и правилно упућивање ученика у разне технике учења, упућивање да разликују битно од небитног, да учем путем открића, да активно стичу знање, да користе додатне материјале итд. У односу на ове тврдње, 73,42% наставника сматра да су наведене тврдње тачне или присутне у потпуности, 24,25% сматра да су тачне/присутне у већој мери, 2,33% наставника сматра да су тврдње у мањој мери присутне, а 0,00% сматра да су тврдње нетачне.

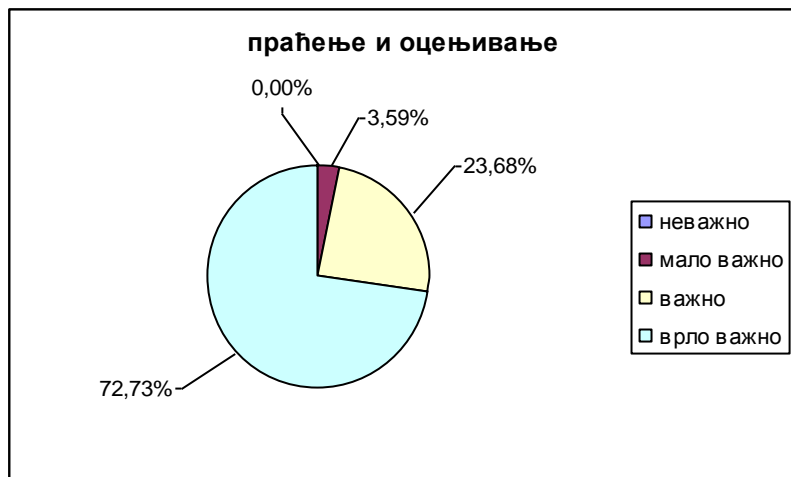

Сликабр.29.структура важности начина учења

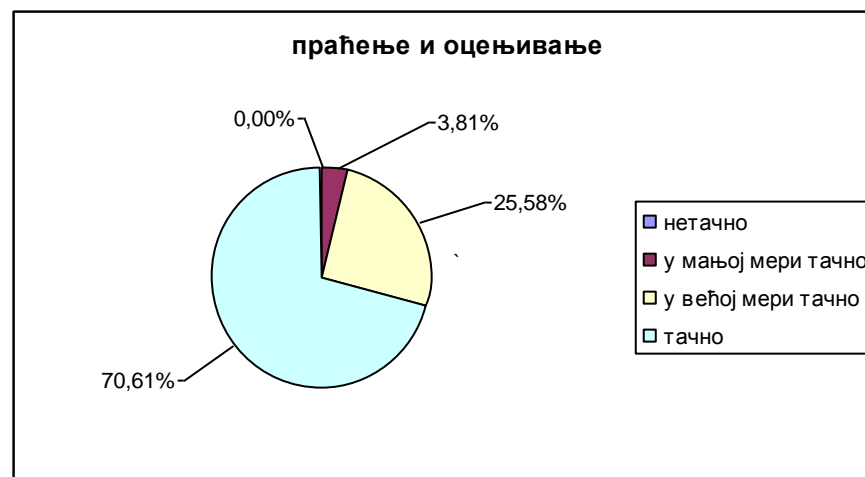

Слика бр.30. структура присутности начина учења ученика по тврдњама

ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА УЧЕНИКА

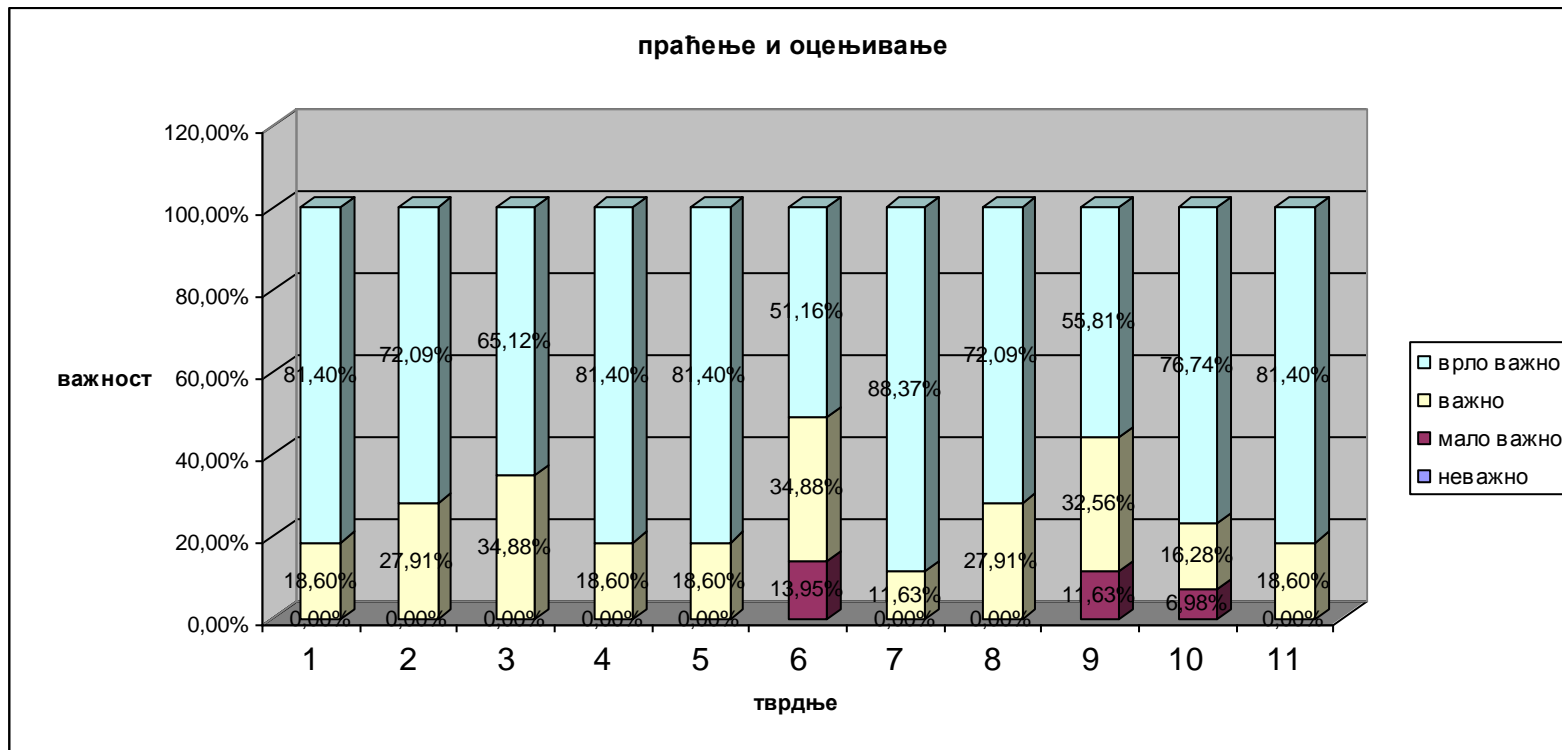

Слика бр.31. структура важности праћења и оцењивања

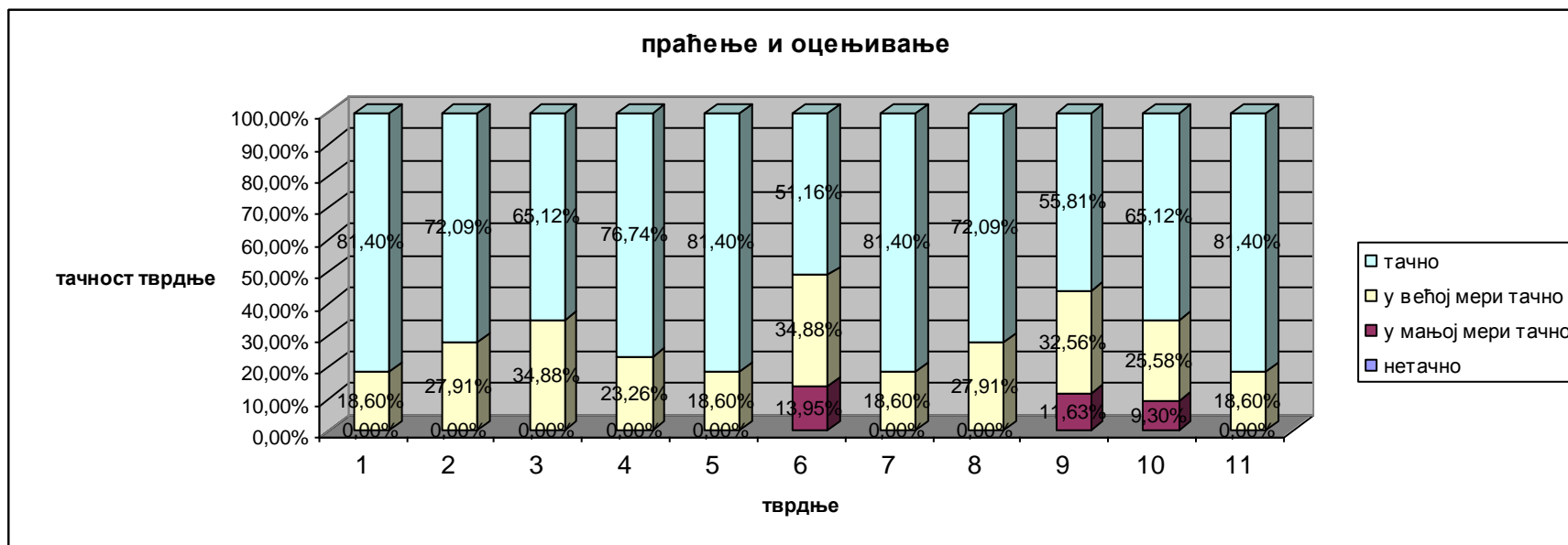

Слика бр.32. структура присутности праћења и оцењивања

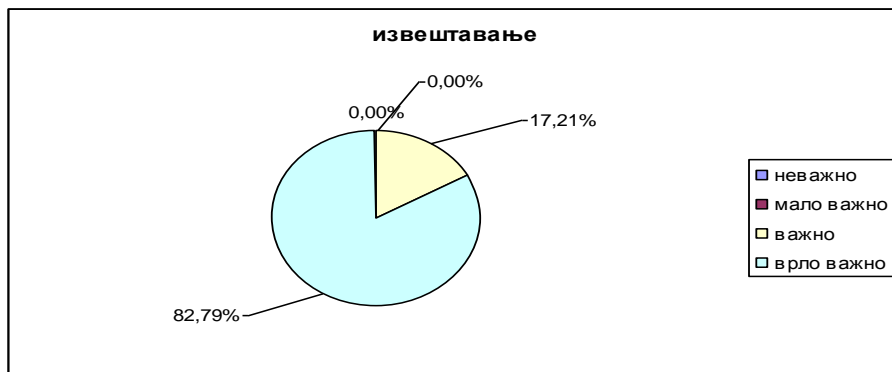
Праћење и оцењивање у овој области наставници у 72,73 % случајева сматра да је врло важно, односно 23,68 % случајева важно, 3,59 % мало важно и 0,00% неважно бележење података за приказ резултата учења, помагање ученицима са тешкоћама у савладавању градива, јасни критеријуми оцењивања итд. У односу на ове тврдње, 70,61% наставника сматра да су наведене тврдње тачне или присутне у потпуности, 25,58 % сматра да су тачне/присутне у већој мери, 3,81 % наставника сматра да су тврдње у мањој мери присутне, а 0,00% сматра да су тврдње нетачне.

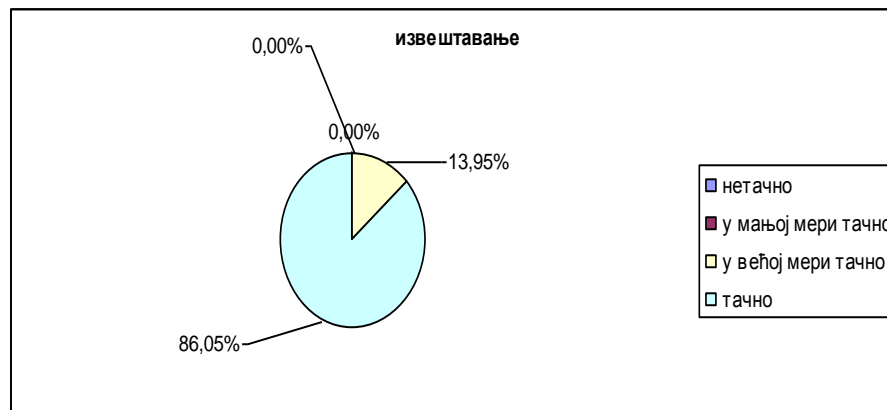
Слика бр.33. структура важности праћења и оцењивања

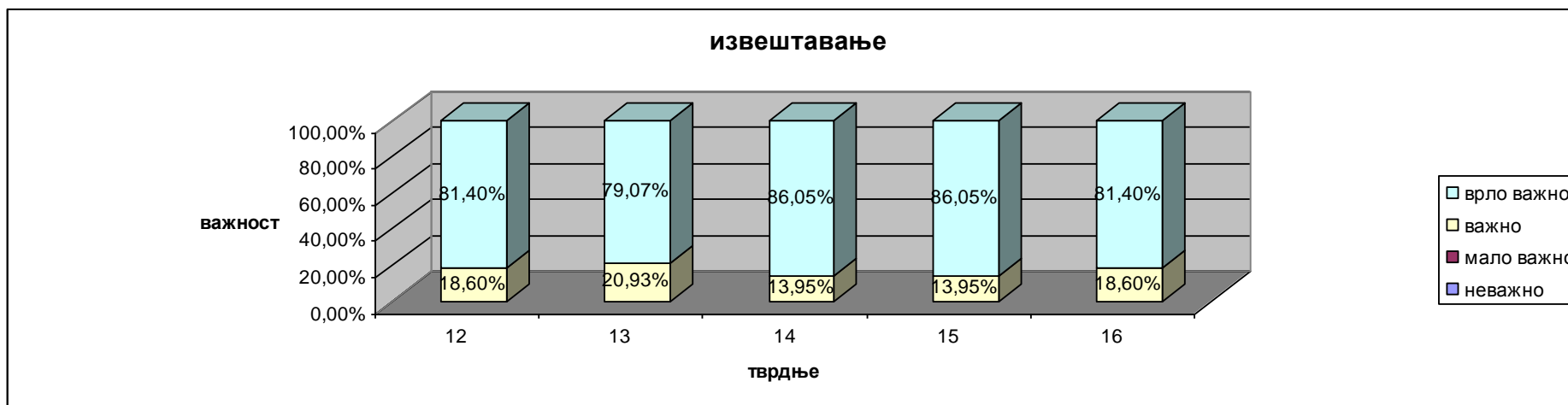
Слика бр.34. структура присутности праћења и оцењивања

Слика бр.35. структура важности извештавања

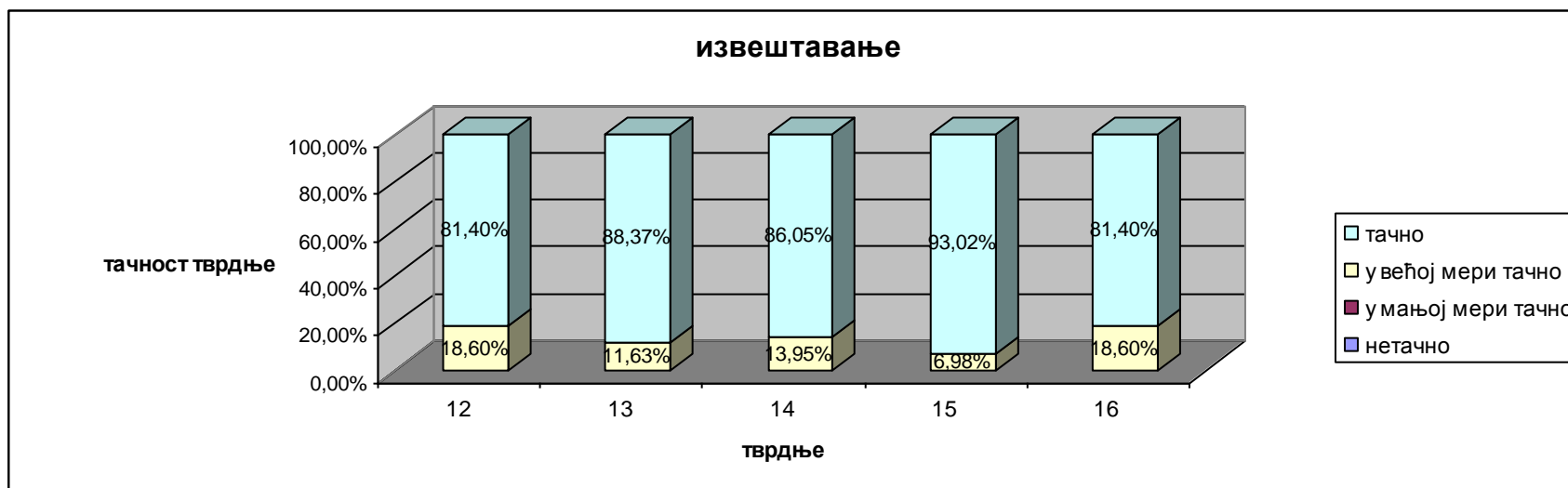
Слика бр.36. структура присутности извештавања

Слика бр.37. структура важности извештавања по тврдњама

Извештавање у овој области наставници у 82,79% случајева сматра да је врло важно, односно 17,21 % случајева важно, 0,00 % мало важно и 0,00% неважно да поштује и остварује утврђену процедуру у извештавњу у школи, са истим упознаје ученике и родитеље и обезбеђује двосмерну комуникацију итд. У односу на ове тврдње, 86,05% наставника сматра да су наведене тврдње тачне или присутне у потпуности, 13,95% сматра да су тачне/присутне у већој мери, 0,00% наставника сматра да су тврдње у мањој мери присутне, а 0,00% сматра да су тврдње нетачне.

Слика бр.38 структура присутности извештавања по тврдњама

Ниво остварености 3: Област наставу и учење карактерише више јаких него слабих страна, али постојеће слабости умањују укупан квалитет рада школе и пожељно их је отклањати.

Закључак: На основу добијених резултата можемо закључити да наставници улажу доста труда у припремању реализације васпитно образовног рада, комуникацији и сарадњи са ученицима и родитељима, подстицању одговорности ученика, праћењу напредовања ученика и оцењивању знања ученика.

Свако подручје је оцењено кроз упитнике као важно или врло важно и присутно у већој мери и присутно у потпуности. Многобројне тврдње су оцењене са највишим степеном остварености, тј. као јаке стране, а ми ћемо овде нагласити само оне тврдње где је било малих одступања, али наравно не треба се уљуљкавати и стално треба радити као и у напретку технике и технологије на побољшању СВИХ тврдњи.

Оно што би могло да се побољша јесте планирање наставе, што доста зависи и од постојећих услова у школи и доступности наставних средстава.

Код планирања треба побољшати временску усклађеност обрада тема заједничких за више предмета, такође планови рада треба да садрже више различитих места извођења наставе у функцији остваривања циљева и задатака, а код припремања треба побољшати сарадњу са ученицима у изради наставних материјала потребних за час, а добре припреме више размењивати са колегама. Све остале тврдње, а било их је у подручју вредновања као што је планирање и припремање у упитнику укупно 22 су наставници схватили као важне или врло важне и присутне у потпуности или у већој мери.

Код подручја вредновања „наставни процес“ најважнији показатељ за наставнике је комуникација и сарадња и најприсутнија по резултатима истраживања (правилно изражавање на часу, проверавање да ли су ученици разумели упутства, охрабривање ученика да износе своја мишљења, омогућавање ученику да размишља после постављеног питања, обраћање ученику са уважавањем итд.).

Код показатеља „рационалност и организација треба побољшати коришћење расположивог простора и окружења у складу са садржајима и задацима и иако се примењују различити облици, методе и технике рада и њих треба стално побољшавати.

Код подстицања ученика треба више подстицати ученике на истраживачки рад, а код корелације и примене знања треба унапредити ваннаставне активности кроз прављење програма за ваннаставне активности заједно са ученицима и кроз те активности наставити упознавање ученика са коришћењем школске опреме.

За подручје вредновања „учење“ треба побољшати вредновање знања и узимањем у обзир мишљења одељења, а код начина учења треба више подстаћи ученике да разликују битно од небитног.

Код подручја вредновања“ праћење и напредовање ученика“ имамо показатеље праћење и оцењивање где треба побољшати процењивање знања ученика на различите начине и више узети у обзир залагање ученика. А код извештавања као другог показатеља овог подручја треба што више унапредити извештаје о напредовању ученика у смислу темпа којим достиже одређене нивое постигнућа у односу на прописане задатке и циљеве.

Претходни подаци су обрађени на основу упитника.

У прилогу се налазе примерци упитника везаних за област „настава и учење“ тако да се може погледати свака појединачна тврдња и упоредити са добијеним резултатима приказаних у виду структуралних стубића.

Као докази који подупиру ове резултате могу да се наведу и:

- 1.глобални и оперативни планови наставника (јер их већина наставника редовно модификује у складу са променама);
- 2.писане припреме наставника;
- 3.белешке наставнике у њихове личне свеске (већина их има списак ученика у свесци, у којима уписују рад ученика а за то користе своје личне ознаке када је ученик одговарао, био активан, како је нпр развијао одговорност код ученика тиме што му није дао слабу оцену него прилику да научи за следећи час;
- 4.критеријуми оцењивања које је педагог школе тражила од сваког наставника, из разлога што поред оног што одређује Правилник о оцењивању, желела је да сазна и шта је њихово "лично" у раду кад је у питању оцењивање;
5. записници стручних већа;
6. непосредан увид у наставни процес;
- 7.дневници евиденције.

Председник тима
с.р.Данијела Овука, педагог

Председник Школског Одбора

с.р.Стошић Славица